

Hvad Forskel er der nu paa en Dag, en Time eller to igennem at lægge en Mand paa en Bænk med Tommelskruer om Haanden eller med Pandebaand om Hovedet og skrue til eller varme ham noget for nær ved en lempelig Kulild og saa holde op igen og saa paa at sætte en Mand ind i et Fængsel, hvor han — maaske skyldig, maaske uskyldig, jeg ved det ikke, begge Dele kan tænkes, thi han er ikke overbevist om nogen Brøde — sidder uden at vide, hvor naar han kan komme ud, uden at vide, hvad der overhovedet skal blive af ham. Naar han bliver dømt til 3 Gange 5 Dages Vand og Brød, saa ved han, at naar han sidder de 3 Gange 5 Dage paa Vand og Brød og de mellemliggende Dage i simpelt Fængsel, er han den Dag i Almanakken en fri Mand. Men naar han sidder i Varetægtsarrest, maaske skyldig, maaske uskyldig, men saaledes, at Dommeren vil have hans Skyld frem, og ikke vil slippe ham ud af Varetægtsarresten, da er hans Stilling saare beklagelsesværdig, og jeg vil sige, at den, der kan udholde Varetægtsarrest gennem Uger, Maaneder — ja vi har her i Danmark under Ildebrandskommissionerne haft Eksempler paa Varetægtsarrest, der har udstrakt sig til op imod et Par Aar og maaske godt et Par Aar — den Mand, der uden at give sig, uden at tilstaa kan gaa ud af saadan en Varetægtsarrest, han har en Karakterstyrke, der er saa usædvanlig, saa utrolig, at man næsten ikke kan forstaa, hvordan det er muligt.

Vi skal huske paa, at det er ikke blot hans Aand, der pines; hans Legeme pines ved den ensformige Kost, ved den uvenlige, uvillige Behandling, ved alle de Fristelser, der lægges for ham. De har jo læst i disse mere morsomme og livlige Forbryderhistorier, hvor mange Tilstaaelser der gaar paa en Bøf f. Eks. Blandt professionelle Forbrydere kender man den Slags Ting: Hvorfor vil du sidde her, og hvorfor vil du have det saadan, Du kan jo bare tilstaa. Jeg gad se, hvor mange af de Mænd, der sidder her som Folkets Repræsentanter, der kunde sidde et Aar i Varetægtsarrest uden at tilstaa det, de var sigtede for, selv om det var en grov Forbrydelse. Jeg gad se, før jeg tror det, om det var ret mange, om det var det overvejende Flertal. Jeg for mit Vedkommende var ikke i Stand til det. Vi er saa tidt lullede i Søvn med de gode Tilstande herhjemme, at vi tror, der sker ingen Misbrug. Der har jo ogsaa været den Tid, da vi troede, at der ingen Jernbaneulykker

skete herhjemme, desværre har vi set, at de kan indtræffe. Men grove Forurettelser, nej, det sker der ikke, for vi er gode, og ingen Dommer kan holde ud at gøre et Menneske Uret! Det er ogsaa min Tro, i alt Fald mit sikre Haab, at ingen dansk Dommer sig bevidst vilde gøre nogen Arrestant eller tiltalt Uret. Hvis jeg ikke haabede eller troede paa det, var det jo omtrent umuligt at have med den Slags Sager at gøre, altsaa maa jeg tro det. Men vi har et System, som hjemler, at det hele skal gaa i en vis Maskingang, og saa gaar det i Maskingang, og det kan ikke undgaas, at der tilføjes en Del af vore Medmennesker ikke blot en større Pine end nødvendigt, men en saa stor Pine, at det slet ikke kan beskrives, at det intet har med Formaalet at gøre, i hvert Fald ikke staa i noget Forhold til Formaalet.

Vi har saa mange Gange slaaet os for Brystet, naar vi har læst om Retsskandalen i Udlandet. Vi mindes alle den store Dreyfussag. Jeg kan huske, hvordan den optog mig, og hvordan jeg talte med vor gamle Ven Octavius Hansen, som ikke blot var en dygtig Jurist, men en saa brav og retsindig Mand, som vi overhovedet har haft, om den Sag, hvordan jeg sagde, at jeg ikke kunde forstaa, hvordan Dommere var beskafne, der kunde behandle en Sag saaledes. Vi maa huske paa, at det var ligesom Sagen i Kiew en Jødeforfølgelsessag. Hvad svarede saa Octavius Hansen? Han svarede: Dreyfus maa være glad ved, at det sker i Frankrig, hos de Folk, som De der stempler ligesom jeg, nemlig som Uhyrer, thi hvis Dreyfus blev behandlet efter vor Rettergang og han blev dømt herhjemme, kan jeg ikke se, at vi havde ret mange Muligheder for at faa ham fra Tugthuset eller Djevleøen igen, men det har de i Frankrig. Eller tag disse Dages store udenlandske Kriminalproces, Jødeforfølgelsen i Kiew. Her siger vi: Hvor er det muligt, at disse Halybarbarer, som Russerne er, at disse Voldsmænd kan gøre saa megen Uret mod den anklagede? Nej siger jeg, det er slemt, at de kan gøre det, navnlig er det slemt, at Statsanklageren farer saaledes frem, og jeg vil haabe for ham selv og for hans Samvittigheds Skyld, at han er i god Tro. Vi ser jo, at der er Folk, der i god Tro forfølger Jøderne og tror at gøre en Gud velbehagelig Gerning. Men tænk nu en Gang paa denne Statsanklager, der skal skaffe Dom over Beilis i Kiew og derigennem sætte sort Stempel paa Jøderne. Kan han komme nogen Vegne? Er det dog ikke mærkeligt, at i dette Land, hvor Censur og